

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1881, kl. 2 e. m.

*Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3,
i anledning af väckt förslag om rätt för kommunal-
stämma att pröfva, huruvida handelsrörelse må inom
kommun idkas.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Utskottet öfverlemnad motion, N:o 41, har Herr A. W. Wigardt under förmälan, huru som, sedan landthandlande numera nedsatt sig i snart sagdt hvarje by, den verksamhet, som af dessa handlande utöfvades, medförde betänkliga olägenheter för såväl den kommun, inom hvilken de slagit sig ner, som ock den enskilde samhällsmedlemmen, föreslagit, »att Riksdagen ville för sin del besluta, att hvarje landskommun tillerkännes rätt att pröfva och bestämma, om någon handelsrörelse får inom kommunen idkas, samt att sökande till sådan rörelses bedrifvande bör skriftligen anmäla sig hos vederbörande kommunalstämmo-ordförande, hvilken i laga ordning å kommunalstämma föredrager ärendet».

Utan att ingå i någon historik öfver vår näringslagstiftning, hvilket för nu föreliggande frågas bedömande torde få anses öfverflödigt, vill Utskottet endast erinra derom, att redan 1846 års handelsordning medgaf rätt till handel å landet, ehuru inskränkt till vissa föremål och begränsad inom visst afstånd från stad eller köping, åt en och hvar, som fullgjorde de derför i lag föreskrifna villkor. Denna rätt blef, på Rikets Ständers begäran, åter så till vida inskränkt, att dess utöfning genom Kongl. Kungörelsen den 7 Februari 1852 gjordes beroende af Konungens Befallningshafvandes och sockennämnds pröfning; och först genom Kongl. Förordningen den 18 Juni 1864 blef näringsfrihetens princip fullt

genomförd, utan annan inskränkning än den, som värden om allmän ordning och säkerhet i vissa fall ansågs kräva.

Utskottet medgifver väl, att, på sätt motionären förmält, landthandeln på en eller annan ort medfört olägenheter till följd af det sätt, hvarpå den utöfvats, men denna olägenhet, till förekommande hvaraf författningarne dessutom redan torde innehålla tillräckliga stadganden, för så vidt desamma vederbörligen tillämpas, har icke syntts Utskottet utgöra tillräckligt skäl för vidtagande af en så betydlig inskränkning i näringsfriheten, som motionären åsyftat, hvarigenom denna rättighets utöfvande åter skulle hemfalla under kommunalstämmans godtycklighet; och detta så mycket mindre som Utskottet är öfvertygad, att allt näringstvång, hvilket ingenstädes medfört nytta för den ekonomiska utvecklingen, är, synnerligast för vårt glest befolkade land med dess stora afstånd mellan städerna, särdeles olämpligt. Om ock den för endast kort tid sedan medgifna friheten för en hvar att idka handel inom en eller annan ort missbrukas, är likväl denna frihet en icke oväsentlig faktor i utvecklingen af vårt ekonomiska lif i allmänhet; och Utskottet föranlätas på grund häraf hemställa,

att Herr A. W. Wigardts förevarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 Februari 1881.

På Utskottets vägnar:

C. E. CASPARSSON.